

СОЦІАЛЬНА РОБОТА ТА СОЦІАЛЬНА ОСВІТА

УДК 364-053.6:37.091.12:005.336.2](410+477)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.19461773>

Професіоналізація молодіжної роботи: компетентнісний профіль та підготовка молодіжного працівника у Великій Британії та Україні

Харченко Наталія Вікторівна

кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу виховання на пограниччі, Інститут проблем виховання НАПН України,

04060, вул. М. Берлинського, 9, м. Київ, Україна

<https://orcid.org/0000-0002-4171-593X>

Прийнято: 11.03.2026 | Опубліковано: 31.03.2026

***Анотація:** У статті досліджено процес професіоналізації молодіжної роботи у контексті формування компетентнісного профілю молодіжних працівників у Великій Британії та Україні. Мета статті полягає у здійсненні порівняльного аналізу компетентнісного профілю фахівців у сфері молодіжної роботи у Великій Британії та Україні, а також обґрунтуванні можливостей адаптації європейського досвіду в умовах трансформації національної соціальної політики. Актуальність дослідження зумовлена процесами інституціоналізації молодіжної роботи в Україні, зростанням ролі фахівців у підтримці молоді, зокрема вразливих груп, та необхідністю розвитку їх професійних компетентностей у контексті воєнних і повоєнних викликів. Методи дослідження включають аналіз нормативно-правових документів, наукових джерел і міжнародних практик, а також порівняльний аналіз моделей підготовки фахівців у досліджуваних країнах. Методологічну основу*

становлять компетентнісний, соціально-педагогічний, аксеологічний та екосистемний підходи, що забезпечують комплексний розгляд професійної діяльності.

Результати дослідження свідчать, що у Великій Британії сформовано структурований компетентнісний профіль, який базується на професійних стандартах, інтеграції формальної та неформальної освіти, а також системі безперервного професійного розвитку. В Україні відповідний профіль перебуває на етапі становлення, характеризується інтеграцією з суміжними видами професійної діяльності та поступовим нормативним закріпленням. Виявлено ключові відмінності у рівні інституційної підтримки, освітніх траєкторіях і практико-орієнтованості підготовки.

Висновки полягають у визначенні перспектив адаптації британського досвіду, що передбачає розвиток компетентісно орієнтованих освітніх програм, впровадження практико-орієнтованих моделей навчання, посилення міжсекторальної взаємодії та розширення системи професійного розвитку. Результати дослідження можуть бути використані для удосконалення освітніх програм і професійних стандартів у сфері соціальної роботи з молоддю.

Ключові слова: молодіжний працівник, молодіжна робота, соціальна робота з молоддю; професійна підготовка; неформальна освіта; соціальна політика; європейський досвід; фахівці соціальної сфери.

Professionalization of Youth Work: Competency-Based Profile and Training Models of Youth Workers in the United Kingdom and Ukraine

Kharchenko Natalia Viktorivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Head of the Department of
Education in the Border Region, Institute of Problems on Education,
National Academy of Educational Sciences of Ukraine,
04060, M. Berlinskoho St., 9, Kyiv, Ukraine

<https://orcid.org/.0000-0002-4171-593x>

Abstract: *The article examines the process of professionalization of youth work in the context of forming a competency-based profile and training system for youth workers in the United Kingdom and Ukraine. The aim of the article is to conduct a comparative analysis of the competency profile of youth work in the United Kingdom and Ukraine, as well as to substantiate the possibilities of adapting European experience within the transformation of national social policy. The relevance of the study is determined by the processes of institutionalization of youth work in Ukraine, the increasing role of professionals in supporting young people, particularly vulnerable groups, and the need to develop their professional competences in the context of wartime and post-war challenges.*

The research methods include the analysis of regulatory documents, scientific sources, and international practices, as well as a comparative analysis of training models in the countries under study. The methodological framework is based on competency-based, socio-pedagogical, axiological, and ecosystem approaches, which ensure a comprehensive understanding of professional activity.

The results of the study indicate that in the United Kingdom a structured competency-based profile has been developed, grounded in professional standards,

integration of formal and non-formal education, and a system of continuous professional development. In Ukraine, the corresponding profile is at the stage of formation, characterized by integration with related professional activities and gradual normative consolidation. Key differences have been identified in the level of institutional support, educational pathways, and the practice-oriented nature of training.

The conclusions define the prospects for adapting British experience, which include the development of competency-based educational programs, implementation of practice-oriented training models, strengthening intersectoral cooperation, and expanding the system of professional development. The results of the study can be used to improve educational programs and professional standards in the field of youth social work.

Keywords: *youth worker; youth work; youth social work; professional training; non-formal education; social policy; European experience; social work professionals.*

Постановка проблеми. Молодіжна політика в Україні поступово утверджується як самостійна сфера державної діяльності, інтегруючись у законодавство, суспільний та науковий дискурс. Відбувається активна інституціоналізація молодіжної роботи та перехід до системної політики у цій сфері. Водночас зростають вимоги до професійної підготовки фахівців.

Попри нормативне визнання професії молодіжного працівника, в Україні відсутня цілісна модель формування його компетентнісного профілю, узгоджена з європейськими стандартами. Існуючі підходи залишаються фрагментарними та недостатньо практико-орієнтованими. Це зумовлює необхідність вивчення й адаптації міжнародного досвіду, зокрема Великої Британії, де сформовано ефективну систему професіоналізації молодіжної роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні дослідження молодіжної роботи та професійної підготовки молодіжних працівників

характеризуються міждисциплінарністю та охоплюють кілька взаємопов'язаних наукових напрямів: інституціоналізацію молодіжної роботи, професіоналізацію діяльності фахівців, розвиток компетентнісного підходу та трансформацію соціальної роботи в умовах кризових і воєнних викликів. Дослідження інституціоналізації та розвитку молодіжної роботи включають праці, що присвячені становленню молодіжної роботи як окремої сфери соціальної діяльності, де молодіжна робота розглядається як інтегрована соціально-педагогічна система, що поєднує освітній, соціальний і громадянський виміри. Дослідники акцентують на ролі закладів вищої освіти у формуванні інституційного середовища молодіжної роботи та розвитку її кадрового потенціалу [15;16]. Разом з цим, обґрунтовується еволюція молодіжної роботи від фрагментарних практик до професійно організованої діяльності, що супроводжується формуванням нової професійної ролі – молодіжного працівника [19]. Дослідження професіоналізації та змісту діяльності молодіжного працівника розкривають професійний зміст діяльності молодіжного працівника та особливості його функціонування. Зокрема, у роботах Н. Левченко [18] та Т. Куниці, О. Литовченко [17] визначено основні функції, ролі та напрями діяльності молодіжних працівників, а також здійснено порівняльний аналіз українського та британського досвіду. Автори наголошують, що у Великій Британії професія має високий рівень інституційної визначеності, чітко окреслені стандарти та компетентнісну структуру, тоді як в Україні вона має інтегрований і перехідний характер, поєднуючи риси соціальної роботи, педагогіки та молодіжної політики.

Вагомими є також дослідження компетентнісного підходу та професійної підготовки, що розкривають значення підготовки соціальних працівників та молодіжних працівників. Зокрема, у дослідженнях І. Савельчук [24], І. Савельчук, А. Мельник [25] акцентовано увагу на розвитку самоефективності, професійної готовності та адаптивності фахівців соціальної сфери. У роботах К.

Волкової, О. Чусової, А. Лазаревої [14] та Т. Василюк, І. Размолодчикової [13] обґрунтовано значення компетентнісного підходу, інтеграції формальної та неформальної освіти, а також переходу від волонтерських практик до професійної діяльності у сфері роботи з молоддю. Зрозуміло, що компетентнісний підхід активно впроваджується у підготовку фахівців, проте його застосування щодо молодіжних працівників є фрагментарним і не має цілісного концептуального оформлення.

Окремий науковий напрям становлять дослідження, пов'язані з трансформацією соціальної та молодіжної роботи в умовах воєнного стану. У працях Д. Бирик [11;12], О. Литовченко [20] розкрито особливості розширення функцій фахівців, необхідність міждисциплінарної взаємодії та впровадження травма-орієнтованого підходу. Дослідники підкреслюють зростання ролі молодіжних працівників у забезпеченні соціальної згуртованості, підтримці вразливих груп і реагуванні на кризові ситуації. При цьому, воєнний контекст суттєво розширює професійні вимоги до молодіжних працівників, однак ці зміни ще недостатньо відображені у системі їх підготовки.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість досліджень, відсутнє цілісне теоретичне обґрунтування компетентнісного профілю молодіжного працівника як інтегрованої системи компетентностей, ролей і функцій. Наявні підходи є фрагментарними та не враховують вплив воєнного й повоєнного контексту на трансформацію професійних вимог. Це зумовлює потребу в комплексному дослідженні компетентнісного профілю у порівняльному аспекті.

Метою статті є порівняльний аналіз компетентнісного профілю молодіжних працівників у Великій Британії та Україні й обґрунтування можливостей адаптації європейського досвіду. Для досягнення мети застосовано аналіз нормативних і наукових джерел, міжнародних практик та порівняльний

аналіз моделей підготовки. Методологічну основу становлять компетентнісний, соціально-педагогічний, аксеологічний та екосистемний підходи.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Розвиток молодіжної роботи в Україні відбувається під впливом воєнних викликів, що трансформує професійні вимоги до фахівців. Серед пріоритетів визначено професійний розвиток, психологічну підтримку та створення молодіжних центрів [7]. Водночас молодіжні працівники наголошують на потребі підвищення кваліфікації та розвитку компетентностей [4]. Європейські підходи акцентують на необхідності орієнтації на потреби молоді у воєнний і повоєнний період, зокрема підтримці вразливих груп [9; 8], що є особливо актуальним з огляду на масштабні втрати серед молоді (82%) [10].

Інституціоналізація сфери посилилася завдяки діяльності Міністерства молоді та спорту України, яке впровадило низку програм, методичних матеріалів і навчальних курсів. Важливим кроком стала поява та закріплення поняття «молодіжний працівник», адже раніше ця діяльність була розпорошеною і не визнавалася окремою професією. Функції молодіжної роботи виконували представники різних професій, що зумовлювало змішування понять молодіжної політики та практичної роботи з молоддю і спричиняло системні проблеми (кадровий дефіцит, слабка інфраструктура).

Відповіддю на ці виклики стало започаткування програми «Молодіжний працівник» (2014), реалізація якої сприяла професіоналізації сфери та розвитку системи підготовки фахівців [21].

Методологічну основу дослідження становлять компетентнісний, соціально-педагогічний, аксеологічний та екосистемний підходи, що забезпечують комплексний аналіз професійної діяльності. Компетентнісний підхід орієнтується на інтегровані результати діяльності та закріплені у європейських документах (Youthpass, рамка ключових компетентностей).

Важливу роль відіграють стандарти National Youth Agency, які визначають ключові компетентності молодіжного працівника [5].

Соціально-педагогічний підхід розглядає молодіжну роботу як процес соціалізації через неформальну освіту [6], тоді як аксеологічний акцентує на цінностях участі, інклюзії та громадянської відповідальності [3]. Екосистемний підхід передбачає взаємодію різних суб'єктів (молодь, громада, інституції) та відображає сучасні тенденції децентралізації.

У Великій Британії компетентнісний профіль молодіжного працівника сформовано як цілісну модель фахівця неформальної освіти, орієнтованого на підтримку розвитку молоді [5; 2]. Ключовою є роль фасилітатора, що базується на принципах партнерства та участі [1]. Важливими складовими є орієнтація на неформальну освіту, робота з різними групами молоді (зокрема NEET і вразливими категоріями), а також активна участь у розвитку громади [1; 5].

Професійна ефективність забезпечується сформованістю комунікативних, фасилітаційних, проєктних, міжкультурних і кризових компетентностей [5; 2]. Це свідчить про високий рівень професіоналізації молодіжної роботи у Великій Британії та її відповідність сучасним європейським підходам [2; 1].

Компетентнісний профіль молодіжного працівника в Україні також характеризується активною участю у розвитку територіальних громад, що узгоджується з підходами до розвитку молодіжної політики та децентралізації [26]. Молодіжний працівник виступає посередником між молоддю, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями.

Професійний профіль сучасного молодіжного працівника визначається комплексом компетентностей, закріплених у професійному стандарті, що включає комунікативні, організаційні, фасилітаційні та соціально-підтримувальні компетентності [22]. Дослідження також підтверджують

зростання потреби у розвитку компетентностей, зокрема у сфері залучення молоді та управління програмами [2].

Інституціоналізація професії молодіжного працівника в Україні є відносно новим, але динамічним процесом, що відображає трансформацію підходів до реалізації молодіжної політики та соціально-педагогічної роботи з молоддю в умовах євроінтеграції.

На першому передінституційному етапі (до 2014 р.) молодіжна робота здійснювалася в межах суміжних професій – соціальних педагогів, працівників соціальних служб, педагогів-організаторів. Через відсутність чіткої професійної ідентифікації була наявна фрагментарність підходів та обмеженість інституційної підтримки. На етапі системного становлення (2014-2020 рр.) впроваджувалися програми неформальної освіти, активізувалася співпраця з європейськими інституціями. Зокрема, у 2014 році Міністерством молоді та спорту України у партнерстві з Всеукраїнським молодіжним центром, Радою Європи та ПРООН (United Nations Development Programme) започатковано національну програму розвитку молодіжної роботи в Україні «Молодіжний працівник», яка спрямована на підготовку фахівці для роботи з молоддю на регіональному та місцевому рівнях та реалізується в межах державної політики. Цілями програми є підвищення професійної компетентності фахівців, залучених до роботи з молоддю, залучення молоді до процесів прийняття рішень, розвиток молодіжної інфраструктури [23]. На цьому етапі формується розуміння молодіжної роботи як окремого напрямку професійної діяльності, але ще відсутня чітка нормативна фіксація.

Ключовими складовими етапу формальної інституалізації (з 2021 р.) стали: включення професії «фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» до Національного класифікатора професій України та затвердження професійного стандарту Міністерством молоді та спорту України. На сьогодні відбувається відпровадження професії у практику діяльності громад, розвиток освітніх і

тренінгових програм, формування професійної спільноти. Водночас зберігаються певні виклики. А саме, обмежене представлення професії на ринку праці, недостатня інтеграція у систему формальної освіти та нерівномірність розвитку в регіонах.

В умовах повоєнного відновлення України актуалізується необхідність повноцінної інтеграції професії у систему освіти і зайнятості, розвиток міжсекторальної взаємодії, посилення ролі молодіжних працівників у процесах соціальної згуртованості та відновлення громад.

Отже, компетентнісний профіль молодіжного працівника в Україні характеризується динамічністю, інтегрованістю та адаптивністю до сучасних соціальних викликів, що узгоджується з європейськими тенденціями розвитку молодіжної роботи.

Порівняльний аналіз соціального портрета молодіжного працівника у Великій Британії та Україні дозволяє виявити як спільні риси, так і суттєві відмінності, зумовлені різним рівнем інституціоналізації професії та соціальним контекстом її функціонування.

Спільним для обох моделей є орієнтація на підтримку розвитку молоді, використання інструментів неформальної освіти та спрямованість на формування громадянської активності. Відповідно до підходів Council of Europe, молодіжна робота сприяє особистісному та соціальному розвитку молодих людей через неформальне навчання [2].

Водночас британська модель, що функціонує за підтримки National Youth Agency, характеризується високим рівнем професійної визначеності, чіткою структурою компетентностей та усталеними освітніми траєкторіями [4]. Соціальний портрет британського молодіжного працівника є більш спеціалізованим і орієнтованим на неформальну освіту як базову сферу діяльності.

Натомість в Україні, попри формальне визнання професії, спостерігається перехідний характер її розвитку, що підтверджується сучасними дослідженнями, які вказують на потребу у підвищенні кваліфікації та розвитку компетентностей молодіжних працівників [2]. Це проявляється у поєднанні різних професійних ролей та недостатній інституційній усталеності.

Важливою відмінністю є також різний рівень інтеграції неформальної освіти: у Великій Британії вона є системоутворюючим елементом професії, тоді як в Україні її інституціоналізація лише набуває системного характеру [1; 2].

Разом із тим українська модель демонструє високу адаптивність до кризових умов. Зокрема, молодіжні працівники активно залучені до роботи з вразливими групами, що відповідає сучасним викликам воєнного часу [2; 26].

Таким чином, інституціоналізація професії молодіжного працівника в Україні має поетапний характер і перебуває на стадії переходу від формального визнання до практичної реалізації. Це створює передумови для адаптації ефективних європейських моделей, зокрема британської, з урахуванням національного контексту та викликів повоєнного розвитку.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика соціального портрета та професійної підготовки молодіжного працівника у Великій Британії та Україні

Критерії порівняння	Велика Британія	Україна
Ступень інституалізації професії	Високий: професія «youth worker» повністю сформована, має чіткі межі, стандарти та механізми регулювання	Середній (перехідний): професія формально інституціоналізована (включена до Національного класифікатора професій України та має професійний стандарт, затверджений Міністерством молоді та спорту України), однак перебуває на стадії практичної імплементації
Нормативно-правове регулювання	Системне, багаторівневе; професійні стандарти, галузеві регулятори (National Youth Agency)	Сформоване на базовому рівні; наявні окремі нормативні акти та стандарт, проте потребує подальшої деталізації та інтеграції

Професійна ідентичність	Самостійна, чітко окреслена; фахівець неформальної освіти і розвитку молоді	Становлення ідентичності: поєднання рис соціального педагога, фахівця соціальної роботи та молодіжного працівника
Модель професійної підготовки	Компетентнісна, практико-орієнтована, багаторівнева; інтеграція формальної і неформальної освіти	академічна; формується перехід до компетентнісної та практико-орієнтованої моделі
Освітні траєкторії входу в професію	Гнучкі: формальна освіта, apprenticeship, волонтерство, перекваліфікація	Обмежено диверсифіковані; формуються альтернативні траєкторії через неформальні програми
Практична підготовка	Обов'язкова, тривала, інтегрована у навчання	Частково інтегрована; потребує розширення і систематизації
Компетентнісний профіль	Чітко структурований і стандартизований	Визначений у професійному стандарті, але потребує операціоналізації в освітніх програмах
Роль неформальної освіти	Системоутворююча	Визнана, але ще не повністю інтегрована у формальну систему
Безперервний професійний розвиток (CPD)	Обов'язковий, інституціоналізований	Визначений у професійному стандарті, але потребує операціоналізації в освітніх програмах
Інституційна інфраструктура	Розвинена мережа організацій (UK Youth, Institute for Youth Work)	Формується; значна роль державних і громадських ініціатив
Ринок праці	Сформований, стабільний попит на професію	Формується; обмежена кількість посад за професією
Міжсекторальна взаємодія	Системна	Частково реалізована; у процесі розвитку
Соціальна роль	Агент розвитку громади і громадянського суспільства	Соціально-педагогічний фахівець із розширенням функцій до рівня громад

Джерело: власна розробка автора

Висновки. Таким чином, британська модель виступає орієнтиром для подальшої професіоналізації молодіжної роботи, тоді як український досвід відображає динамічний процес її становлення та адаптації до умов соціальних трансформацій, що створює підґрунтя для ефективного поєднання міжнародного досвіду з національними практиками.

Практична реалізація адаптованої британської моделі підготовки молодіжних працівників в Україні має здійснюватися як цілісний процес, що

поєднує нормативне закріплення, модернізацію освіти та посилення практичної складової діяльності у громадах. Важливою передумовою є ефективне впровадження професійного стандарту, розробленого за участі Міністерство молоді та спорту України, та його узгодження з європейськими підходами до молодіжної роботи.

Ключовим напрямом виступає розвиток системи підготовки молодіжних працівників, що передбачає інтеграцію формальної та неформальної освіти, розширення програм підвищення кваліфікації та впровадження практико-орієнтованих форматів навчання. Особливого значення набуває підготовка фахівців до роботи в умовах соціальної нестабільності, зокрема з вразливими категоріями молоді.

Водночас ефективність реалізації моделі значною мірою залежить від розвитку інфраструктури молодіжної роботи на рівні громад, зокрема підтримки діяльності молодіжних центрів і просторів, а також посилення міжсекторальної взаємодії. У цьому контексті важливу роль відіграють партнерства з міжнародними організаціями, зокрема Радою Європи, що сприяють впровадженню європейських стандартів.

Отже, адаптація британського досвіду в Україні має ґрунтуватися не на прямому перенесенні моделей, а на їх інтерпретації відповідно до сучасних викликів. Її реалізація сприятиме зміцненню професійного статусу молодіжного працівника, підвищенню якості роботи з молоддю та формуванню активного людського потенціалу, здатного до участі у відновленні українського суспільства.

Список використаних джерел

1. Annual activity report 2019 – Education, Audiovisual and Culture Executive Agency [Електронний ресурс]. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020. URL: https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2019-education-audiovisual-and-culture-executive-agency_en

2. Council of Europe. *Highlights 2017* [Електронний ресурс]. Strasbourg: Council of Europe, 2018. URL: <https://edoc.coe.int/en/annual-activity-report/7631-pdf-council-of-europe-highlights-2017.html>
3. EU Youth Strategy 2019–2027 [Електронний ресурс]. Brussels: Council of the European Union, 2018. URL: <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/eu-youth-strategy-2019-2027.html>
4. Council of Europe. *In co-operation with partners the Council of Europe presented the needs of youth workers in Ukraine* [Електронний ресурс]. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/in-co-operation-with-partners-the-council-of-europe-presented-the-needs-of-youth-workers-in-ukraine>
5. National Youth Agency [Електронний ресурс]. <https://nya.org.uk/>
6. Recommendation on youth work [Електронний ресурс]. Strasbourg: Council of Europe, 2017. URL: <https://www.coe.int/en/web/youth/-/recommendation-on-youth-work>
7. The needs of youth workers in Ukraine during the war: research by the Council of Europe and partners [Електронний ресурс]. Strasbourg: Council of Europe, 2023. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/the-needs-of-youth-workers-in-ukraine-during-the-war-research-by-the-council-of-europe-and-partners>
8. Youth centres and spaces in Ukraine: research of needs and state of activity [Електронний ресурс]. Strasbourg: Council of Europe, 2023. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/-/youth-centres-and-spaces-in-ukraine-research-of-needs-and-state-of-activity>
9. Youth For Democracy in Ukraine [Електронний ресурс]. Strasbourg: Council of Europe, 2023. URL: <https://www.coe.int/en/web/kyiv/youth-for-democracy-in-ukraine>
10. Youth Work with Displaced Ukrainian Youth: Recommendation and Insights for Practitioners in Ukraine and EU) [Електронний ресурс]. Brussels: EU-

CFI, 2023. URL: <https://eucfi.org/youth-work-with-displaced-ukrainian-youth-recommendation-and-insights-for-practitioners-in-ukraine-and-eu>

11. Библик Д.Д. Розширення можливостей мультидисциплінарної взаємодії волонтерських та благодійних організацій в умовах воєнного стану. *Повоєнна Україна і Світ: філософський, правовий та гуманітарний дискурси*. Київ. 2022. С. 88-89.

12. Библик Д. Соціально-педагогічна робота в закладах освіти у воєнний та повоєнний період: механізми відновлення та згуртованості. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2025. №1(56), С. 27-31. <https://doi.org/10.24144/2524-0609.2025.56.27-31>

13. Василюк, Т., Размолодчикова, І. Інноваційні підходи до соціального сервісу для молоді: від волонтерства до професійної підтримки. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. №4, С. 3-12. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2024.4.1>

14. Волкова, К., Чусова, О., Лазарева, А. Сучасні тенденції розвитку теорії та практики соціальної освіти. *Соціальна робота та освіта*. 2021. №8 (2), 164–174. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.21.2.3>

15. Коляда Н., Кравченко О., Левченко Н. Розвиток молодіжної роботи в закладах вищої освіти: академічний, науковий та прикладний аспекти. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2024. № 1 (12). С. 146-157. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(12\).2024.305292](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(12).2024.305292)

16. Коляда Н.М., Кравченко О.О., Кочубей Т.Д. Молодіжна робота: від історії до сучасності : кол. моногр. / наук. ред. Н. М. Коляда ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ : Компринт, 2024. 250 с.

17. Куниця Т.Ю., Литовченко О.В., Литовченко О.В. Особливості та актуальні проблеми у соціальній роботі з молоддю у Великій Британії та Україні. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 7 (37). С. 1356-1366. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7\(37\)-1356-1366](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-7(37)-1356-1366)

18. Левченко Н. Молодіжний працівник – сучасний професіонал із молодіжної роботи. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. №6. С. 28–37. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2021.6.5>
19. Левченко Н. Підготовка майбутніх фахівців спеціальності «соціальна робота» до молодіжної роботи. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. №2. С. 14-23. <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.2.2>
20. Литовченко О., Литовченко О. (). Травма-орієнтований підхід: актуальність для української соціальної роботи. *Соціальна робота та освіта*. 2025. №12 (2), С. 224–231. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.25.2.8>
21. Методичні рекомендації впровадження професійного стандарту «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)» / Міністерство молоді та спорту України, ПРООН в Україні, Всеукраїнський молодіжний центр. Київ, 2023. 78 с. https://youth-worker.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/guidelines-prof-stand_youth-worker-2.pdf
22. Міністерство молоді та спорту України, 2023 <https://mms.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-fakhivets-z-pytan-molodi-molodizhnyi-pratsivnyk>
23. Про програму «Молодіжний працівник» <https://www.youth-worker.org.ua/>
24. Савельчук І.Б. Соціальні очікування молоді: від теоретичного осмислення до практичного застосування у воєнний та післявоєнний період. *Social Work and Education*. 2022. Vol. 9(1). Р. 113–121. DOI: https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.9_96.
25. Савельчук І.Б., Мельник А.Є. Особливості підвищення самоефективності фахівців державних і приватних громадських організацій у сфері соціальної підтримки молоді. *Психологія і соціальна робота у XXI столітті: зб. наук. матеріалів II Міжнарод. наук.-практ. форуму (20-22 листопада 2024 р., м. Полтава)*. Полтава, 2024. С.477-480.

26. Ситуаційний аналіз становища дітей в Україні 2024. UNICEF Ukraine, 2024. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/reports/sitan2024>